

Intervju: Damir Krstičević

Želim da jedna postrojba HV-a bude u Vukovaru

STR. 4

Intervju s potpredsjednikom Vlade i ministrom obrane

Vojska je često služila kao rezerva iz koje se prvo izvlačilo kada je trebalo pokriti minuse. Svi moraju biti svjesni da se bez obrane ne može. Želimo li da Hrvatska bude sigurna zemlja, ne možemo stalno rezati istu granu

DAMIR KRSTIČEVIĆ

Volio bih, iz više razloga, da jedna od postrojba HV-a bude u Vukovaru

Nabava borbenih zrakoplova nadilazi mogućnosti samog MORH-a. Trebamo konsenzus, radi se o sposobnostima HV-a u idućih 30-40 godina

Davor Ivanković
davor.ivankovic@vecernji.net
ZAGREB

Petnaest je godina Damir Krstičević, kada mu je bila prekinuta vojna, razvijao menadžersku karijeru, a onda je to spojio u – ministarsku. Kažu u Ministarstvu obrane da po pedantnosti i radišnosti takvog još nisu imali. U Vladi ga neki gledaju kao samuraja, druge pak više podsjeća na kamikazu, no, svejedno, Krstičević je već na početku uspio povećati vojni proračun. I računa da će ga svi razumjeti kad kaže da bez sigurnosti Hrvatske nema ni turizma i razvoja.

Navodno ste pod cijenu ostavke inzistirali da ministar financija poveća vojni proračun. Gdje ste naučili tu taktiku, u vojsci ili u svijetu menadžera?

U osam godina obrambeni proračun pao je za više od 25%, gotovo za 1,4 milijarde kuna godišnje, a istodobno se pred vojsku iz godine u godinu postavljaju sve veći zahtjevi. Trebalo je ukazati na to. Ne mislim da je to stvar taktike, već potrebe suočavanja s realnošću. Kao odgovorna Vlada i društvo, moramo biti spremni odgovoriti na nove trendove i sigurnosne izazove, razvijati nove sposobnosti, biti pouzdan partner NATO-a i pridonositi kolektivnoj sigurnosti i stabilnosti, ali i pomagati našim građanima pri poplavama, požarima, u traganju i spašavanju, medicinskom prevoženju... Za sve to trebamo imati i opremu i sposobnosti, ali i presudno – spremne, osposobljene i motivirane ljude, u koje isto tako treba ulagati, a ne im stalno rušiti standard. Drago mi je da su moji kolege iz Vlade razumni i odgovorni i što smo zajedno preokrenuli trend pada obrambenog proračuna. Moja i zadaća mojih suradnika je da pametno ulažemo svaku kunu koju smo dobili.

Iznenadili ste i najavom da ćete dio novca potrošiti na vraćanje dostojanstva vojnicima, dočasniciima, časnicima. Dajete prednost ljudima pred tehnikom?

Ministar obrane Krstičević s hrvatskim vojnicima u misiji u Afganistanu

U helikopteru Kiowa Warrior, jednom od 16 dopremljenih iz SAD-a u srpnju i prosincu 2016. u zrakoplovnu bazu Zemunik
DINO STANIN/
PIXSELL

Naravno da je ulaganje u modernizaciju i opremanje važno i ono se mora nastaviti. Možete imati vrhunsku opremu, ali ako nemate motivirane, obučene i profesionalne ljude, nemate tu snagu. Govorim o snazi koju smo imali u Domovinskom ratu, koja nam je toliko puta donosila prevagu bez obzira na tehničku nadmoć neprijateljskih snaga. Te vrijednosti i posebnosti prepoznajem i danas u našim Oružanim snagama. Vidim ih u pilotima koji su pomagali u gašenju požara u Izraelu, vidio sam ih nedavno u Afganistanu. Naši vojnici su brend i u zemlji i izvan nje i to ne smijemo zaboraviti. Zbog takvih ljudi, koji obrambenom sustavu i državi Hrvatskoj daju sebe, potrebno je stvoriti što bolje uvjete za rad, život i bolji standard. Gorina 2017. bit će godina hrvatskog vojnika, dočasnika i časnika.

Što kažete na kritike sindikalaca i kulturnjaka da se troši više novca za vojsku umjesto na znanost, obrazovanje, kulturu i socijalu?

Ne sporim značaj svakog dijela društva i naravno da bismo bili najsretniji da svi mogu dobiti i veće proračune. Ali znate da su vojnici jedini kojima je zabranjeno sindikalno okupljanje i istupanje u javnosti. Oni se nisu mogli, kao drugi, boriti za bolji standard i prava. Tako smo došli do situacije da je obrambeni proračun u 2016. bio najniži u povijesti – samo 1,17% BDP-a. Vojska je često proteklih godina služila i kao rezerva iz koje se prvo izvlačilo kada je trebalo pokriti minuse u nekom drugom resoru. Međutim, svi moraju biti svjesni da se bez obrane ne može. Ako želimo da Hrvatska bude sigurna zemlja, ne možete stalno rezati istu granu. Sve one koji obranu doživljavaju samo kroz naoružanje i militarizaciju društva podsjećam da je u okviru MORH-ova proračuna i pomoć civilnoj zajednici. Protupožarna eskadrila i timovi za medicinsko zračno prevoženje među ostalim su i u funkciji osiguranja turističke sezone, glavnog pokretača domaćeg agospodarstva. Sve češće se izbor turističke destinacije temelji na informacijama o sigurnosnoj situaciji ili percepciji o sigurnosti neke zemlje. Ako nema sigurnosti, nema ni razvoja. MORH-ov proračun je i u službi potpore hrvatske vojne industrije, koja je strateški značajna za svaku zemlju. Mi imamo već

dugogodišnju praksu potpisivanja ugovora o nabavi vojne opreme s domaćim tvrtkama, čime se dokazuje da MORH i Oružane snage nisu samo potrošač, nego i generator razvoja gospodarstva i određenih domaćih proizvoda koji mogu biti konkurentni u svijetu.

Stručnjaci kažu da, s obzirom na nove opasnosti, imamo premalo profesionalnih vojnika. Koliko vam treba da napokon ustrojite pričuvne snage?

Smatram da imamo dovoljan broj profesionalnih vojnika. Broj pripadnika Oružanih snaga nije jedini kriterij po kojem bi se mogla procjenjivati spremnost obrambenog sustava u ispunjavanju svojih obveza. Radimo i na ustrojavanju pričuve sustavom dragovoljnih ročnika, kao i sustavom ugovorne pričuve. Upravo pripremamo analize kako bismo unaprijedili kompletni sustav pričuve za koji smatram da je dosad bio više na simboličkoj razini. Razmišljamo i kako još bolje privući mlade ljude u sustav jer time dobivamo novu energiju i znanja pa tako i jači obrambeni sustav.

Može se čuti da bi OSRH trebao ustrojiti još jednu profesionalnu brigadu. Govori se da bi ona trebala biti smještena u Vukovaru?

O tome konkretnije možemo govoriti na temelju projekcija koje radi i ažurira Glavni stožer. Ponovit ću kako samo broj vojnika, broj postrojba, bez obzira na to radilo se o profesionalnoj ili pričuvnoj brigadi, sam po sebi nije jedini značajan ili presudan kada govorimo o borbenoj spremnosti Oružanih snaga. Slično se može reći i kao odgovor na pitanje eventualnog, kako vojnici vole reći, te-

ritorijalnog rasporeda postrojba. Volio bih, zbog brojnih razloga, da jedna od postrojba Oružanih snaga bude u Vukovaru.

S obzirom na nabave oružja iz SAD-a, u Srbiji vole davati izjave da se Hrvatska priprema za napad. Mi, pak, tvrdimo da su to obrambene aktivnosti. Postoje li elementi utrke u naoružanju sa Srbijom?

Svaka se zemlja brine o svojoj sigurnosti onako kako misli da je najbolje i u skladu s nacionalnim interesima. Hrvatska ne vidi Srbiju i opremanje njezinih oružanih snaga kao prijetnju svojoj nacionalnoj sigurnosti. Mi nastavljamo s projektima opremanja i modernizacije kako bismo bili brži, jači i spremniji odgovoriti na moguće ugroze. Naši planovi su dugoročni, poznati već dulje vrijeme, i nisu odgovor na poteze susjeda.

Hoće li skora nabava većeg broja MiG-ova 29 u Srbiji, kod nas ubrzati posao na donošenju odluke o nabavi nove eskadrile lovaca. Dijeli li premijer vaše i mišljenje predsjednice o nabavi eskadrile?

Što se Hrvatske tiče, nema nikave utrke u naoružanju. Ima planirane

Možete imati vrhunsku opremu, ali nemate li motivirane i obučene ljude, nemate tu snagu

Hrvatski su vojnici brend i u zemlji i izvan nje i to ne smijemo zaboraviti

Sigurnost se ne gradi samo na vlastitim granicama

U 2017. treba pripremiti dvije satnije HV-a za misije u Litvi i Africi? – O tom angažmanu konačnu odluku tek treba donijeti Sabor. Inženjerijska satnija koju pripremamo bila bi dio našeg doprinosa misijama UN-a. Kao država koja je ne tako davno bila primateljica mirovnih snaga, želimo i tu dati vidljivi doprinos. Satnija koja će biti raspoređena u Litvi, pod njemačkim vodstvom, dio je našeg jasnog opredjeljenja

za sudjelovanje u zajedničkom djelovanju zemalja NATO-a. Odavno smo se uvjerali da se sigurnost i stabilnost ne gradi samo na vlastitim granicama. Upravo to je svrha angažiranja Oružanih snaga u misijama i operacijama jer time jačamo i svoju nacionalnu sigurnost. I još imamo prigodu raditi i uvijek bavati se s pripadnicima ostalih savezničkih snaga, čime jačamo naše sposobnosti.

modernizacije, podizanja kapaciteta, izgradnje novih sposobnosti. U tom smjeru je i očekivano donošenje odluke o nabavi borbenih zrakoplova. Odluka će biti donesena 2017. Predsjednica Grabar-Kitarović, predsjednik Vlade Plenković i ja kao potpredsjednik Vlade nemamo dvojbe o tome treba li Hrvatskoj ta sposobnost. HRZ i PZO su i u Domovinskom ratu dali nemjerljiv doprinos oslobođanju okupiranih područja. O tom je pitanju nužno postići širi društveni konsenzus koji uključuje sve parlamentarne stranke. To nije samo pitanje Vlade i Sabora, to je pitanje razvoja sposobnosti Hrvatske vojske u sljedećih 30-40 godina. Nabava borbenog zrakoplovstva projekt je koji nadilazi mogućnosti samog MORH-a. Toga smo u državi svi svjesni. Što se tiče modela financiranja, o tome ćemo moći govoriti nakon detaljne analize. To mora biti racionalan i prihvatljiv model.

Zašto kasni dostava njemačkih haubica 155 mm i gradnja prvog ophodnog broda?

Njemačke haubice bit će dostavljene nakon završetka tvorničkih ispitivanja koja se provode. Ta ispitivanja traže vrijeme i ne želimo ih ubrzavati. No, nakon ispitivanja, u koje je uključena i naša strana, dobit ćemo potpuno ispravna sredstva i nove sposobnosti. Što se tiče obalnog ophodnog broda, bio sam u Splitu, upoznao sam se s tijekom izrade prototipa prvog broda. Ponudač je radio nekoliko modifikacija na projektu, ali očekujem da će prvi brod biti završen do sredine godine, a onda gradnja ostalih ide brže. Takvi su brodovi također bitni za nacionalnu sigurnost, za čuvanje našeg mora.

Koliko će dolazak predsjednika Trumpa promijeniti prioritete te vojske? I važnije za nas – hoće li savezništvo sa SAD-om ostati na ovoj razini?

Sigurno će novi predsjednik Trump imati svoje prioritete, ali očekujem da ćemo s novom administracijom unapređivati partnerstvo temeljeno na zajedničkim vrijednostima i interesima. SAD nam je strateški partner. Koji, uzgred, itekako poštuje svoje veterane, vojskovođe. Naš početak, naš ponos je Domovinski rat. Upravo iz zahvalnosti i u znak sjećanja u Ministarstvu smo imenovali dvorane za sastanke imenima Gojka Šuška, Janka Bobetka, Zvonimira Červenka i

Blage Zadre. Trebamo se ponositi našim pobjedama. Želim i da promociju polaznika vojnih škola opet organiziramo u Vukovaru, simbolu junaštva i hrabrosti.

Kakvih je i je li bilo nesporazuma s predsjednikom pri izradi strategije koncepta domovinske sigurnosti?

Vjerojatno mislite na određene medijske konstrukcije da se tim konceptom predsjednici žele oduzeti neke ovlasti. Moram to odlučno demantirati jer s predsjednikom nije bilo apsolutno nikakvih nesporazuma, štoviše, odlično surađujemo. Svima bi trebalo biti jasno da se konceptom ili zakonom predsjednici ne mogu oduzimati njezine ustavne ovlasti. Strategija nacionalne sigurnosti iz 2002. zastarjela je u odnosu na sadašnje stanje jer se promijenio status RH kao članice NATO-a i EU, promijenilo se sigurnosno okruženje u odnosu na nove prijetnje i rizike, promijenili su se i elementi sigurnosnog sustava, kao i sredstva i resursi za odgovor na prijetnje i rizike, što će sve obuhvatiti nova strategija.

Što se promijenilo u funkcioniranju obavještajno-sigurnosnog sustava, čujemo da je koordinacija brža?

Na čelu sam Vladine Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti i hrvatske branitelje. Vidjeli ste na primjeru slanja naših kanadera u Izrael da smo reagirali u najbržem mogućem roku. Od trenutka kada je izraelski premijer uputio poziv za pomoć, naše su posade već idućeg jutra poletjele u Izrael. Znači, cilj Koordinacije je povezivanje svih sastavnica jer smo tako spremniji, brži i učinkovitiji i za donošenje odluka i prepoznavanje ugroza, a onda i za preveniranje. Intenziviran je i rad Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih službi.

Kako kao potpredsjednik Vlade za nacionalnu sigurnost gledate na situaciju oko Ine i LNG-a?

Energetska sigurnost postaje sve važnija jer bez nje nema gospodarstvom i drugog razvoja. Svaka država pokušava biti što neovisnija o uvozu energenata i mogućim prekidima međunarodnih energentskih tokova. Povratak Ine u hrvatsko vlasništvo i moguća gradnja LNG terminala važni su koraci u nastojanjima da se podigne stupanj energetske sigurnosti.